

Activar l'optimisme

Ha arribat un altre juny. Encara que esperem el millor, es fallagesperar quan la situació política sembla bloquejada. Quan, després d'uns mesos d'acceleració, sembla tot en suspens, en una calma tensa. I dubtem. Com quan esperem algú que no arriba, i al cap d'una estona pensem si no vindrà o si ens hem equivocat de lloc. L'optimisme necessita recàrregues periòdiques, estímuls, arguments, raons. Les il·lusions també tenen caducitat i només les podem conservar limitadament. Per això necessitem la política, l'acció i la interpretació. Per recarregar les bateries de l'optimisme i mantenir la qualitat de les il·lusions.

Juny. Al voltant de la disputa entre l'estat espanyol i el catalanisme per determinar els espais de sobirania, després dels moviments de la tardor passada, vivim ara uns mesos de guerra de posicions. L'afirmació de la condició sobirana del poble català és la font legitimadora del dret a decidir. Però l'Estat està decidit a impedir l'exercici d'aquest dret i a negar qualsevol reconeixement de sobirania que no sigui el de la pròpia nació espanyola, única i indivisible. Sobre aquestes posicions bàsiques es delimita el front principal, mentre la crisi continua fent estralls i l'Estat es beneficia de la seva capacitat d'imposar el marc legal i el control dels recursos econòmics. 2013. Llarg.

En la guerra de posicions una part de l'activitat s'orienta al blindatge i la millora de les pròpies trinxeres (Hisenda pròpia, llei de consultes,...) o a l'avaluació de les pròpies forces i les de l'adversari.

Però també cal influir en les interpretacions. On som? Què i a qui representem? Quin és el sentit de cada gest? Mentre l'acció decau i la correlació de forces –i febleses– sembla estable, és oportú prendre en consideració el vector psicològic: construir la realitat, construir l'opinió, construir l'estat d'ànim. Per això és tan important el paper dels mitjans de comunicació i del lideratge polític. La capacitat d'influir en el procés de l'anomenada “construcció social de la realitat” (informació), va lligada a la capacitat d'incidir en la conformació de l'opinió pública (interpretació) i a poder condicionar els estats d'ànim col·lectius (convicció, confiança), però no es tracta d'una equació mate-

JOAN M. TRESSERRAS

COMUNICÒLEG, UAB

**El discurs
contra el
sobiranisme
pot calar
entre els que
tenen dietes
informatives
poc variades**

màtica. Voldria cridar l'atenció sobre aquest tercer aspecte.

En aquests moments, amb un discurs propi desacreditat, l'estat espanyol i els seus aliats, allà i aquí, privilegien la intervenció desmoralitzadora. Per promoure el pessimisme entre la població catalana sobre les possibilitats del procés d'emancipació. La seva estratègia no és gaire sofisticada, però pot trobar un terreny favorable entre persones amb dietes informatives i interpretatives poc variades. I pot esquarterar la cohesió social, tal com reclama Aznar i els seus entusiastes. Per això els filibusters demanen més l'aprovació dels pressupostos que els recursos per fer-los efectius. Plantegen que si les coses són com són és perquè no poden

ser de cap altra manera. Mostren el present com a inevitable i qualsevol idea de canviar-lo com un exercici de ficció (“volada de coloms”). Qualsevol proposta transformadora és desqualificada per irrealitzable. I s'apressen a destacar-ne riscos reals, a exagerar-los i a afegir-hi tota mena de riscos imaginaris (hipotètiques “expulsions”, “imposicions identitàries”, “obligacions lingüístiques”, “pèrdua de pensions”, etc.)

Insisteixen que això de l'estat propi és només l'obsessió política d'una minoria –però no la volen comptar–. Diuen que no disposem de la majoria o el suport necessaris. Que no és viable. Que cauríem en la decadència i el provincianisme més absoluts. Que és una aventura anacrònica; una pura fantasia, en sentit contrari a la marxa de la història. Que, de fet, no tenim projecte. I ens exigeixen garanties anticipades i condicions inassolibles que mai abans no han exigint a la perpetuació del marc polític vigent. Els contraris a l'emancipació catalana, doncs, la descrediten, l'amenacen, la deslegitimen, la presenten com a inversemblant. Li exigeixen una impossible unanimitat. Opten per la desmotivació; per atiar el pessimisme, el dubte, el temor o la claudicació al cap i al cor de la gent.

Replicar amb arguments aquesta visió, proporcionar informació detallada de la situació i compartir la interpretació del moment polític, són reptes que han d'afrontar els líders sobiranistes. Per renovar un optimisme fonamentat, enfortir la confiança col·lectiva en el procés i mantenir la mobilització ciutadana.

CRISTINA CALDERER